



Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind compensarea tarifelor la energia electrică utilizată de consumatorii casnici (nr. 132 din 11.04.2022)

Examinând proiectul de lege menționat prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996 și Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Direcția generală juridică expune următoarele.

I. Obiecții de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către dna Marina Tauber, deputat în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art. 66 din Constituție.

3. Potrivit notei informative, scopul proiectului de lege constă în susținerea consumatorilor gospodăriilor casnice (persoane fizice) prin compensarea consumului de energie electrică, în contextul creșterii esențiale a tarifului la energia electrică începând cu luna aprilie 2022.

4. După conținutul său normativ, inițiativa legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.72 din Constituție.

II. Sub aspect procedural

1. Este de notat, că în procedură legislativă au fost introduse 2 proiecte de legi cu același obiect de reglementare, similar celui prezentat spre avizare, respectiv, cu numerele de înregistrare **109 din 14.04.2021** și **294 din 20.10.2021**.

1) Privitor la proiectul de lege privind compensarea tarifelor la energia electrică utilizată de consumatorii gospodăriilor casnice **nr. 109/2021**, urmare a examinării în două lecturi în ședințele plenare, acest proiect de lege a fost adoptat prin Legea nr. 69/2021 privind compensarea tarifelor la energia electrică utilizată de consumatorii casnici.

În temeiul art. 74 alin. (1) din Regulamentul Parlamentului, Legea nr. 69/2021 a fost trimisă Președintelui Republicii Moldova spre promulgare. Prin scrisoarea nr. 01-06-31 din 12.05.2021, Președintele Republicii Moldova a remis

Parlamentului spre reexaminare Legea nr. 69/2021. Respectiv, proiectul de lege este în procedură legislativă, aflându-se la reexaminare în comisia permanentă sesizată în fond – Comisia economie, buget și finanțe.

2) Cu referire la proiectul de lege privind compensarea tarifelor la gazele naturale și energia termică utilizate de consumatorii casnici **nr. 294/2021**, din considerentul, că proiectul de lege atrage majorarea cheltuielilor bugetare, întru respectarea normei constituționale prevăzută la art. 131 alin. (4) și întru executarea prevederilor art. 58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, proiectul de lege nr. 294/2021 a fost supus examinării în cadrul Guvernului. În avizul său asupra proiectului de lege nr. 294/2021 privind compensarea tarifelor la gazele naturale și energia termică utilizate de consumatorii casnici, aprobat prin Hotărârea nr. 430/2021, Guvernul, în baza motivelor enunțate în aviz, nu a susținut inițiativa legislativă.

În urma examinării proiectului de lege nr. 294/2021 în cadrul Comisiei economie, buget și finanțe, în Raportul Comisiei CEB – 06 nr. 28 din 19.01.2022, Comisia a propus plenului Parlamentului respingerea acestui proiect de lege. Respectiv, proiectul de lege nr. 294/2021 are statut de examinare și nu este retras din procedura legislativă.

2. Pe motiv, că textul proiectului de lege supus avizării are același obiect de reglementare cu conținut identic (*a fost introdusă doar propunerea de completare a art. 5 cu alin. (2) și transferarea prevederilor de la art. 7 la alin. (3) al art.5*) cu proiectul de lege nr. 109/2021, precum și ținând cont, că Legea nr. 69/2021 privind compensarea tarifelor la energia electrică utilizată de consumatorii casnici, prin nepromulgarea acesteia de către Președintele Republicii Moldova, se află în procedură legislativă, considerăm că actualul proiect de lege urmează a fi examinat în coordonare cu comisia economie, buget și finanțe, ca fiind comisia parlamentară responsabilă de examinarea proiectului de lege nr. 109/2021.

3. Proiectul de lege nr. 109/2021 a fost supus examinării în cadrul Direcției generale juridice, concluziile căreia au fost formulate în avizul DGJ-08 nr. 64 din 16.04.2021.

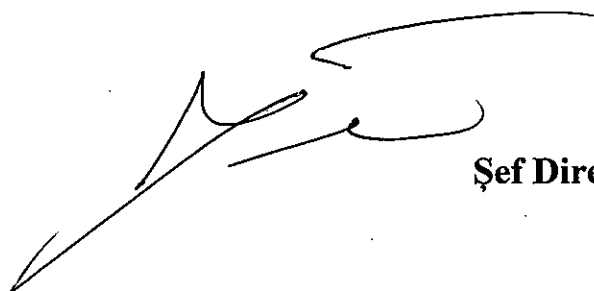
Din considerentul că proiectul de lege supus avizării are același obiect de reglementare, precum și text identic cu proiectul de lege nr. 109/2021, cu excepțiile invocate anterior, menționăm, că sugestiile expuse în avizul DGJ-08 nr. 64 din 16.04.2021 sunt valabile și pentru actualul proiect de lege.

4. Consecvent, atenționăm asupra necesității respectării prevederilor art. 131 alin. (4) din Constituție, potrivit căruia, orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern.

Privitor la aplicarea art. 131 alin. (4) din Constituție, menționăm și aprecierile Curții Constituționale cuprinse în hotărârile sale nr. 29/2001, § 6; nr.2/2014, §§ 48 și 74; nr.11/2014, § 42; nr.23/2019; nr.8/2021, §84, unde Curtea subliniază că acceptul Guvernului trebuie să preceadă adoptarea proiectelor de legi cu impact bugetar în lectură finală, iar lipsa avizului Guvernului constituie o încălcare a procedurii stabilite de Constituție în materie de legiferare în domeniul bugetar.

Drept consecința, se constată că *existenta acceptului prealabil al Guvernului în privința amendamentelor sau a propunerilor legislative care implică majorarea sau reducerea cheltuielilor, a veniturilor sau a împrumuturilor constituie o condiție imperativă, de la care legislatorul nu poate deroga în procesul aprobării bugetului public național (a se vedea HCC nr.11 din 25 martie 2014, § 42). Curtea accentuează că această condiție se aplică în procesul adoptării tuturor actelor legislative care implică majorarea sau reducerea cheltuielilor și a veniturilor bugetare sau a împrumuturilor (HCC nr. 23/2019).*

Anexă: Avizul DGJ nr. 164 din 16 aprilie 2021 asupra proiectului de lege nr.109/2021 privind compensarea tarifelor la energia electrică utilizată de consumatorii gospodăriilor casnice.



Ion Creangă
Șef Direcție generală